

Complexnummer: 527343

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Burgst

Aantal complexonderdelen Monumentnummers van complexonderdelen

12 527344, 527345, 527346, 527347, 527348, 527349, 527352, 527353, 527354, 527355, 530296, 530297

Woonplaats

Breda

Gemeente

Breda

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdobject

Burgstsedreef 9, 4822 ZA te Breda

Complexomschrijving

Omschrijving van het complex

HISTORISCHE BUITENPLAATS BURGST. Op het historische landgoed Burgst en de er deels mee verweven historische buitenplaats, waarvan de oorsprong tot in de 12de eeuw of eerder teruggaat, en waarvan de oudste sporen tot op heden zijn bewaard en deel uitmaken van de historische tuin- en parkaanleg.

De eerste vermelding van Burgst dateert uit 1198, wanneer bij de vorming van het land van Breda, twee hertogelijke enclaves blijven bestaan, waarvan Burgst er één was. Oorspronkelijk bestond het landgoed uit een omgracht 'kasteel' en drie grote agrarische bedrijven, de Grote Hoeve, de Kleine Hoeve en Muizenberg, die met uitzondering van Muizenberg vanouds op een ten aanzien van het omringende land aaneengesloten hoger gelegen en door een wal omgeven terrein zijn gelegen. Door de na 1970 gerealiseerde stadsuitbreiding van Breda, de Haagse Beemden, werd de nederzetting Muizenberg van het landgoed afgesneden. Thans omrijgt deze stadsuitbreiding het landgoed als een snoer, waarbij de karakteristiek van het in oorsprong in het open land gelegen landgoed echter bewaard is gebleven.

Als zodanig nog voor een aanzienlijk deel herkenbaar is de wellicht tot de 12de eeuw of vroeger teruggaande aarden omwalling, die circa 31 hectaren oorspronkelijk weiland en beemden omsloot, waarop het land van de Grote en Kleine hoeve en de voormalige kasteelterreinen zich bevinden en waarop op de zuidflank van dit terrein omstreeks 1790, door de eigenaar van het landgoed C.W.J. Nahuys (later baron Nahuys van Burgst) een nieuwe buitenplaats werd aangelegd. Nahuys, die wellicht de ontwerper was van het huis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

en park, koos waarschijnlijk juist deze plaats van het landgoed wegens de hogere en dus droge ligging en vanwege de mogelijkheid een uitgestrekte parkaanleg te scheppen met zichtas op de Grote Kerk van Breda. Deze aanleg in formele trant, met centrale zichtas tussen de kerk en het toen gebouwde classicistische landhuis met elkaar spiegelende bijgebouwen rond oprit is gaaf bewaard gebleven evenals de kleinschalige aanleg in landschapsstijl uit dezelfde tijd in de westhoek van dit nieuwe park. Nahuys heeft met de aanleg van deze buitenplaats een integratie nagestreefd met het gelijknamige landgoed, maar hield hierbij de historische structuur van het landgoed en de belangrijkste historische onderdelen intact. Kern van het landgoed vormt de voormalige in de tijd van Nahuys met parkbos beplante slotplaats met omgrachting, bestaande uit een plaats en een meervoudig cirkelvormige structuur van beboste wallen en dubbele gracht uit de 15de eeuw of eerder, die geheel bewaard is gebleven en die deel uitmaakt van de wandeling door het park. Een slingerlaan (tracé bewaard) verbond de nieuwe parkaanleg met dit deel van het landgoed, waar tevens de slotboerderij de Grote Hoeve met Vlaamse schuur en karreschuur gelegen is. Vanuit de nieuwe buitenplaats was voorts een gezicht op de boerderij de Kleine Hoeve (herbouwd in 1790), dat omlijst wordt door de genoemde oude walstructuur met laanbomen en bos. Deze boerderij maakte oorspronkelijk (tot ca. 1930) deel uit van een parkbos met slingerpaden, dat tegen de genoemde kleinschalige aanleg in landschapsstijl was gesitueerd.

Voorts is de meer dan twee kilometer lange oprijlaan (Burgstsedreef), die naar de oude slotplaats voert, één van de markante karakteristieken van het oude landgoed en sinds circa 1790 van de historische buitenplaats.

Het complex historische buitenplaats Burgst bestaat uit de volgende samenstellende onderdelen: LANDHUIS BURGST (1), HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2), ZUIDELIJK BIJGEBOUW (3), NOORDELIJK BIJGEBOUW (4), DIENSTWONING (5), TUINSIERADEN (6), BOERDERIJ DE KLEINE HOEVE (7), BAKHUIS (8), BOERDERIJ DE GROTE HOEVE (9), ZOMERHUIS (10), VLAAMSE SCHUUR (11), KARRESCHUUR (12).

De omgrenzing van het complex staat aangegeven op de bij de omschrijving behorende kaart.

De overige gebouwde onderdelen binnen dit complex maken geen deel uit van de bescherming.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527344

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 oktober 2006
Kadaster deel/nr	82708/57

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Breda	Breda	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Breda	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Breda	H			1922

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 1: LANDHUIS BURGST.

Classicistisch hoofdgebouw op rechthoekige grondslag, bestaande uit een hoofdvleugel voorafgegaan door een door een open portico overdekt terras met aan weerszijden een licht risalerende zijvleugel. Het huis werd in 1790 gebouwd door de toenmalige eigenaar, de bekende Nederlandse vrijmetselaar Mr. C.W.J. Nahuys, later baron Nahuys van Burgst, die vermoedelijk het ontwerp voor dit huis samenstelde. Nahuys besteedde de bouw van het huis op 10 juli 1790 aan Carolus Oomen, die het huis op 11 december 1790 opleverde en die hiervoor f 1230,- ontving. Het huis werd op een nieuwe plaats op het landgoed opgetrokken met de voorgevel loodrecht gericht op de toren van de Grote Kerk van Breda, een zichtas die tot op heden is bewaard. Het huis werd in strikte relatie met de groene omgeving geconcipieerd: genoemde zichtas vormt de hoofdas van de eveneens in deze tijd tot stand gekomen aanleg, die als zodanig de aanleg op de entree van het huis centreert. Ook ten aanzien van de situering van de bijgebouwen werd dit Frans-classicistische concept gevolgd; de bijgebouwen zijn symmetrisch haaks ten opzichte van het hoofdgebouw gesitueerd en omsluiten met het hoofdgebouw aan drie zijden de op de hoofdas gelegen oprit.

Het witgepleisterde, gedeeltelijk onderkelderde bakstenen huis is overdekt door een flauw met grijze pannen gedekt schilddak, dat ter hoogte van de risalieten haaks omgaat. Op deze overgang op de nokeinden staat een rechthoekige schoorsteen.

Het pleisterwerk van het 7 traveeën brede huis is uitgevoerd met blokmotief; het huis rust op een donkergrijs geschilderde plint, eveneens uitgevoerd in blokmotief. De gevels worden omgaand door een kroonlijst (waarin goot) met tandlijst afgesloten. Centraal aan de voorzijde het 3 traveeën brede bordes van 4 treden (hardsteen) overkapt door genoemde portico met vier houten witgeschilderde gemarmerde houten zuilen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Bel-étage: centraal een Empire achtruits entree deur met tweeruits bovenlicht met geprofileerde omlijsting in hardsteen met sluitsteen. Aan weerszijden van de entree drie zesruits Empire-vensters met tweeruits bovenlichten (twee vensters in zijvleugel, één venster aan weerszijden van entree-deur); op de verdieping 7 zesruits lichten.

Rechter gevel: aan de linkerzijde een rechthoekige uitbouw uit circa 1900 waarin bijkeuken. Rechts hiervan 3 achtruits Empire-vensters. Recht er boven op de verdieping 3 zesruits Empire-vensters. Ter linker zijde op de verdieping eveneens een zesruits Empire-venster.

De achtergevel vertoont een risalerende drie traveeën brede middenpartij onder timpaanbekroning (zesruits ster-venster) met op de bel-étage centraal de door een hardstenen bordes van 4 treden voorafgegane Empire zesruits terrasdeur met tweeruits bovenlicht omgeven door hardstenen geprofileerde lijst met sluitsteen. Aan weerszijden twee achtruits Empirevensters (één venstertravee in de enigszins terugliggende zijgevels). Op de verdieping 5 zesruits Empirevensters.

Linker gevel: op de bel-étage 4 achtruits en op de verdieping 4 zesruits Empire vensters.

De vensters zijn omgaande van persiennes voorzien.

Inwendig: het huis werd in de jaren '80 en '90 van de 20ste eeuw inwendig geheel gerestaureerd. Centraal aan de voorzijde de in de breedte van het huis gesitueerde monumentale rechthoekige hal met rijk bewerkt stuc-plafond met putti en guirlandes, marmeren vloer en wanden met korintische pilastergeleding in stuc. Aan de linkerzijde, centraal ten opzichte van de linkergevel gesitueerd het rechthoekige trappenhuis met eikenhouten Lodewijk XVI bordestrap met balustrade met door kettingschalen verbonden balusters. De handlijst van de leuning eindigt in gesneden adelaarskop. De achter de hal gesitueerde zaal en de rechts hiervan gesitueerde eetkamer vertonen eveneens plafonds met rijk stucwerk en paneellambriseringen met lijstwerk in Lodewijk XVI-stijl.

Het huis is aan de voorzijde aan weerszijden door een rechte eveneens witgepleisterde muur verbonden met de twee bouwhuizen. Centraal in deze muur, die afgesloten wordt door een kroonlijst, een halfronde poortdoorgang met houten poort onder hardstenen sluitsteen.

Waardering

Het LANDHUIS BURGST is van algemeen belang vanwege:

- de cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde als hoofdgebouw van de door baron Nahuys rond 1790 aangelegde buitenplaats Burgst;
- de architectuurhistorische waarde, als relatief zeldzaam voorbeeld in Brabant van een landhuis in Lodewijk XVI-stijl in het centrum van een historische parkaanleg;
- de ouderdom;
- de ensemblewaarden van het huis met beide bijgebouwen;
- de ensemblewaarden die het huis in de historische parkaanleg vertegenwoordigt;
- de gaafheid van zowel exterieur als interieur.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

Monumentnummer*: 527345

Status rijksmonument
Inschrijving register* 16 oktober 2006
Kadaster deel/nr 82708/14

Woonplaats* Breda   *Gemeente** Breda   *Provincie** Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Breda	I			4365
Breda	I			4366
Breda	I			4381
Breda	I			4380
Breda	I			4379
Breda	I			4367
Breda	H			10561
Breda	I			1542
Breda	I			1508
Breda	H			1927
Breda	I			2383
Breda	I			3357
Breda	I			1545
Breda	I			2333
Breda	I			847
Breda	I			417
Breda	I			376
Breda	I			848
Breda	I			1507
Breda	I			1717
Breda	I			375
Breda	I			710
Breda	I			849
Breda	H			10563

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Breda	I			3360
Breda	I			3361
Breda	H			1919
Breda	I			3355
Breda	H			1921
Breda	I			418
Breda	I			3358
Breda	H			1922
Breda	I			716
Breda	I			1498
Breda	H			1925
Breda	H			10562
Breda	H			6612
Breda	I			2332
Breda	I			4270
Breda	I			416
Breda	I			3356
Breda	I			1703
Breda	I			420
Breda	H			1923
Breda	I			2366
Breda	I			1650
Breda	I			3362
Breda	I			2261
Breda	I			374
Breda	I			391
Breda	I			419
Breda	I			3359
Breda	H			10564

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 2: HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG.

De historische tuin- en parkaanleg van Burgst bestaat uit een binnenpark in formele en landschappelijke stijl en een grootschalig

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

buitenpark, dat het binnenpark grotendeels omringt en dat er in visueel opzicht mee is verbonden. Het binnenpark kwam omstreeks de tijd van de bouw van het ensemble van huis en bijgebouwen tot stand (1790) en is in structuur sindsdien grotendeels ongewijzigd gebleven.

Het buitenpark bestaat uit de kern van aanleg van het voormalige zeer grootschalige landgoed Burgst, waarvan de oorsprong teruggaat tot in de 12de eeuw of wellicht eerder. Oorspronkelijk bestond het landgoed uit een omgracht 'kasteel' en drie grote agrarische bedrijven, de Grote Hoeve, Kleine Hoeve en Muizenberg, die met uitzondering van Muizenberg op een ten aanzien van het omringende land aaneengesloten hoger gelegen en door een wal omgeven terrein waren gelegen. Door de na 1970 gerealiseerde stadsuitbreiding van Breda, de Haagse Beemden, werd de nederzetting de Muizenberg van het landgoed afgesneden, waardoor het buitenpark van Burgst zich nu centreert rondom de Kleine en Grote Hoeve, de voormalige slotplaats en rondom het binnenpark. Als zodanig nog deels herkenbaar in het buitenpark is de wellicht tot in de 12de eeuw (of vroeger) teruggaande reeds genoemde wal, die circa 31 hectaren oorspronkelijk akkerland omsloot, waarop de Grote en Kleine hoeve en het voormalige kasteel zich bevonden en waar op de zuidelijke flank het huidige binnenpark werd aangelegd. De situering van het nieuwe landhuis met binnenpark juist op deze plek heeft vermoedelijk onder meer met de hoogte van dit terrein te maken. De locatie van het oude 'kasteel' bood geen ruimte voor een parkaanleg gezien de aldaar gesitueerde Grote Hoeve met bijgebouwen en gezien de specifieke waterhuishoudkundige betekenis van de aanleg ter plekke (zie onder). Voorts was de behoefte van de ontwerper van het binnenpark - vermoedelijk de bouwheer van het huis, baron Nahuys van Burgst - om de hoofdas van het park loodrecht op de Grote Kerk van Breda en de kapel bij Gageldonk te oriënteren, een belangrijk criterium voor de keuze van de locatie van het nieuwe park op het landgoed. Dat Nahuys bewust een visuele relatie heeft willen scheppen tussen de nieuwe buitenplaats en het oude landgoed blijkt uit oude kaarten. Uit het Kadastraal Minuutplan uit 1824 en de Topografische en Militaire kaart uit 1838-1839 blijkt dat de in curven verlopende laan, die de hoofdas ter hoogte van de oprit van het landhuis snijdt, naar de voormalige kasteelplaats en naar de boerderij de Grote Hoeve slingerde en aan weerszijden met laanbomen was beplant. Het slingerende tracé van deze voormalige laan tussen het landhuis en boerderij de Grote Hoeve is als tracé bewaard. Voorts blijkt uit de legger van het Kadastraal Minuutplan dat de bewaard gebleven tweevoudig cirkelvormige singelstructuur van de plaats van het kasteel (toponiem: de singeltjes) met bosaanleg als 'plaisier opgaand geboomte en water' werd aangeslagen en dat dit deel van het landgoed dus de betekenis had van een parkaanleg. Dit deel van de historische parkaanleg, dat beplant is met eik en beuk, wordt aan de noordzijde door een omgreppelde laan (eik), de Muizenbergse dreef, begrensd. Hoe oud deze bijzondere structuur van cirkelvormig eiland met gracht, lage cirkelvormige wal, buitengracht waaromheen een hoge wal, is, is niet precies bekend. De hoge halfcirkelvormige wal aan de westzijde, die deel uitmaakt van de genoemde omwalling van het landgoed, ligt tegen de in waterhuishoudkundig opzicht meest kwetsbare plek van het voormalige landgoed, namelijk daar waar de Moskes-loop en de Kesteren-loop samenkomen. De aanleg van 'de singeltjes' - een gaaf bewaard en zeer belangrijk voorbeeld van een waterkerende aanleg - gaat in ieder geval terug tot in 1474: in een acte uit dat jaar wordt gesproken van een blokhuis met dubbele grachten. De op het eiland gelegen blokhuis - in het leenboek uit circa 1430 'mansio' genoemd - verving vermoedelijk een houten woontoren uit circa 1200.

Nog herkenbaar aanwezig in het buitenpark is voorts de meer dan twee kilometer lange oprijlaan (eik en gedeeltelijk beuk) die zuidwaarts naar het parkbos met cirkelvormige grachtenstructuur voert, die tot op heden met laanbomen is beplant en die ook na de schepping van de nieuwe buitenplaats als één van de oprijlanen voor deze buitenplaats heeft dienst gedaan.

Vanaf de huisplaats van het landhuis Burgst was vanouds een gezicht aanwezig - zo blijkt uit het Kadastraal Minuutplan en bijbehorende legger - naar de boerderij de Kleine Hoeve en het omgrenzende bouwland aan de noordzijde, dat aan de west- noord- en

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

oostzijde omringd wordt door de genoemde middeleeuwse walstructuur en door laancoulissen met bos. Oorspronkelijk was dit doorzicht door de aanwezigheid van een strook hakhoutbos op dit land minder ruimtelijk dan thans; de ruimtelijke grootsheid van het huidige gezicht vanaf de noordgevel van Landhuis Burgst op dit open land en op de genoemde boerderij bestaat in ieder geval al sinds 1933, blijktens de Topografische en Militaire kaart uit dat jaar.

De formele aanleg, die omstreeks 1790 bij de nieuwe buitenplaats tot stand kwam, bestaat uit drie radiaalsgewijs zich vanaf de oprit uitstreckende lanen (thans eik), waarvan de centrale laan zeer breed van profiel is en de genoemde zichtas vormt. De centrale laan was oorspronkelijk met laanbeuken beplant, die in 1886 door de toenmalige eigenaar van Burgst, Dominicus Frans Antonius Bauduin werden gekapt. De noordelijke laan werd bij de kroning van Koningin Wilhelmina heraangelegd en aan weerszijden met beuken beplant en wordt sindsdien het Kroningslaantje genoemd. Oorspronkelijk was het terrein tussen de lanen deels open. Ten noorden van de centrale as lag open land. Ten zuiden hiervan was oorspronkelijk een kwekerij gesitueerd (vgl. Kadastraal Minuutplan). Bebossing van het gedeelte ten noorden van de as met eik en beuk vond vóór 1918 plaats (vgl. Topografische en Militaire kaart 1918). Het gedeelte ten zuiden van de as werd vóór 1933 op dezelfde wijze bebost (vgl. Topografische en Militaire kaart 1933). Deze bosaanplant vond plaats na de verkoop van Bauduin aan Constant Louis Smits in 1892, die tot zijn dood in 1930 diverse verbeteringen in de parkaanleg aanbracht en die het sinds de door van Nahuys (1835) versnipperde landgoed voor een groot deel wederom in eigendom verwierf.

Bij de aanleg van het park van Burgst omstreeks 1790 werd in de oostelijke uithoek van het park een kleinschalige aanleg in landschapsstijl gerealiseerd, die bestaat uit een grotendeels door water omgeven geaccidenteerd terrein met grillige waterpartij met eilandjes. Het type omgrachting van dit terrein komt men ook elders op het landgoed tegen; een singel met hakhout, die aan weerszijden door water wordt begrensd. Oorspronkelijk was deze aanleg aan de noordzijde afgesloten door een parkbos, waar slingerpaden naar de boerderij de Kleine Hoeve voerden (vgl. Kadastraal Minuutplan en Topografische en Militaire kaart uit 1838-1839), die dus niet alleen vanwege doorzichten in het park met de aanleg van de nieuwe buitenplaats Burgst was verbonden, maar die tevens deel uitmaakte van de wandeling in landschapsstijl. Deze wandeling voerde langs de boerderij en kon worden voortgezet over de laan, die het open land ten noorden van de boerderij afsluit en die overgaat in de oprijlaan. Het gedeelte van de wandeling direct ten zuidoosten van de boerderij werd omstreeks 1930 ontmanteld en ontbost. Toen werd ook het oude walgedeelte ten zuidoosten van de boerderij geëgaliseerd, waardoor een gezicht werd geschapen vanuit de aanleg in landschapsstijl op de boerderij (vgl. Topografische en Militaire kaart uit 1933). De relatieve afgeslotenheid van deze geheel bewaard gebleven aanleg in landschapsstijl in de oosthoek van het park, ten aanzien van het overige park van landhuis Burgst, moet vermoedelijk worden verklaard uit de datum van aanleg; omstreeks 1790 waren dergelijke parken in landschapsstijl in Nederland nog een relatief jong verschijnsel en daarom pleegden eigenaren van buitenplaatsen in Nederland dergelijke noviteiten dikwijls op een afgelegen plek van de buitenplaats aan te leggen. Het magistrale open doorzicht vanuit deze partij in landschapsstijl op het land aan de noordzijde, waar men tot in de diepte van het landgoed kan kijken, kwam pas vóór 1967 tot stand (vgl. Topografische en Militaire kaart 1967). Dit doorzicht op open land was in feite al in 1933-1941 aanwezig (vgl. Topografische en Militaire kaart uit 1933-1941), maar reikte toen tot een houtwal, waar thans (2001) een fietspad dit open land haaks doorkruist. Ten behoeve van dit doorzicht werd de houtwal tussen dit parkgedeelte en het weiland afgegraven en werd de sloot tot een vijver verbreed. Wanneer dit is gebeurd is niet geheel duidelijk. In ieder geval was dit gedeelte van de houtwal in 1933-1941 niet meer aanwezig (vgl. de Topografische en Militaire kaart uit 1933-1941).

Vermoedelijk nadat Burgst werd gekocht door Constant August Louis Smits in 1892 kwam de huidige parkaanleg in landschapsstijl aan de achterzijde en aan weerszijden van landhuis Burgst tot stand (vgl. Topografische en Militaire kaart 1893-1905). Deze aanleg, die

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bestaat uit doorzichten over gazon met coniferen, rododendrons en naaldhout als coulissen, wordt vanouds rondom door een eikenwal afgescheiden.

Behalve de vermoedelijke betrokkenheid van Mr. C.W.J. baron Nahuys bij de aanleg van het park omstreeks 1790 is het niet bekend welke tuinarchitecten bij de aanleg van het park betrokken zijn geweest.

Waardering

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG van Burgst is van algemeen belang vanwege:

- de architectuurhistorische waarde door de bewaard gebleven 18de-eeuwse zichtas door de hoofdas van het park vanuit het huis naar de toren van de Grote Kerk van Breda;
- de relatie van het binnenpark met het buitenpark door middel van doorzichten en slingerlanen;
- de historisch landschappelijk-visuele betekenis die elementen van dit buitenpark - de houtwallen, beemden, en cirkelvormige grachtenstructuur - door deze relatie verkregen;
- de ensemblewaarden van tuin met het huis Burgst;
- de gaafheid van de formele aanleg van het binnenpark en de zeldzaamheidswaarde ervan;
- de gaafheid van het landschappelijke park aan de rand van het formele binnenpark;
- de gaafheid van de laat 19de-eeuwse landschappelijke parkaanleg, die het landhuis aan drie zijden omringt;
- de zeldzaamheidswaarde door de zeer hoge ouderdom van elementen van de aanleg van het buitenpark, met name van de houtwallen en de cirkelvormige grachtenstructuur.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527346

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 oktober 2006
Kadaster deel/nr	82707/195

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Breda	Breda	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Breda	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Breda	H			1922

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 3: ZUIDELIJK BIJGEBOUW.

Bakstenen witgepleisterd gebouw op rechthoekige grondslag van een enkele bouwlaag onder met grijze, linksdekkende oudhollandse pannen gedekt schilddak. De gevels worden afgesloten door een kroonlijst waarin goot. Het bijgebouw is in de bouwcampagne van het huis gezamenlijk met het noordelijke bijgebouw in 1790 opgetrokken. Oorspronkelijk bevatte het bijgebouw een biljartkamer, een woonkamer, een waskamer en een turfhok. In 1898 diende het bijgebouw als woning van de bosbaas. In de jaren '80 van de 20ste eeuw is het bouwhuis gerestaureerd en dient het als woning.

Het zuidelijke bijgebouw is samen met het noordelijke bijgebouw symmetrisch haaks ten opzichte van het hoofdgebouw geplaatst en maakt als zodanig deel uit van een in origine Frans-classicistisch concept van een ensemble van hoofd- en bijgebouwen, dat loodrecht op de hoofdas van een historische parkaanleg is gesitueerd.

Voor(oprit-)gevel: centraal drie achtruits Empire-vensters met links een dubbele halfronde poortdeur en rechts de rechte entree deur naar de woning. Linker- en rechterzijgevel: een enkel zesruits Empire-venster.

Aan de achtergevel werden bij de restauratie in de laatste kwart van de 18de eeuw historiserende Empire-terrasdeuren geplaatst, die evenals de toen geplaatste dakkapellen voor de bescherming van ondergeschikt belang zijn. De vensters zijn voorzien van persiennes.

Waardering

Het ZUIDELIJK BIJGEBOUW van de historische buitenplaats Burgst is van algemeen belang vanwege:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- de ensemblewaarde die het bijgebouw samen met het hoofdhuis en noordelijk bijgebouw vertegenwoordigt;
- de gaafheid en ouderdom.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Bijgebouw

Monumentnummer*: 527347

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 oktober 2006
Kadaster deel/nr	82708/108

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Breda	Breda	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Breda	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Breda	H			1922

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 4: NOORDELIJK BIJGEBOUW.

Bakstenen witgepleisterd gebouw op rechthoekige grondslag van een enkele bouwlaag onder met grijze pannen gedekt dubbel schilddak. Het noordelijke bijgebouw werd in verband met de oorspronkelijke functie twee maal zo breed opgetrokken als het zuidelijke bijgebouw. De gevels worden afgesloten door een kroonlijst waarin goot. Het bijgebouw is in de bouwcampagne van het huis samen met het zuidelijke bijgebouw in 1790 opgetrokken. Oorspronkelijk bevatte het bijgebouw het koetshuis en de paardenstal. In 1898 diende het bijgebouw tevens als woning van de jager. In de jaren '80 van de 20ste eeuw is het bijgebouw gerestaureerd en dient onder meer als woning van de tuinbaas.

Het noordelijke bijgebouw is samen met het zuidelijke bijgebouw symmetrisch haaks ten opzichte van het hoofdgebouw geplaatst en maakt als zodanig deel uit van een in origine Frans-classicistisch concept van een ensemble van hoofd- en bijgebouwen, dat loodrecht op de hoofdas van een historische parkaanleg is gesitueerd.

Voor(oprit-)gevel: centraal drie achtruits Empire-vensters met aan weerszijden een dubbele halfronde poortdeur. Rechter gevel: een enkel zesruits Empire-venster. Achtergevel: centraal de entree deur met bovenlicht voorzien van een omlijsting en aan weerszijden een zesruits Empire-venster. Linker gevel: drie zesruits Empire-vensters. De vensters zijn voorzien van persiennes.

Waardering

Het NOORDELIJK BIJGEBOUW van de historische buitenplaats Burgst is van algemeen belang vanwege:

- de ensemblewaarde die het bijgebouw samen met het hoofdhuis en zuidelijk bijgebouw vertegenwoordigt;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- de gaafheid en ouderdom.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Bijgebouw

Monumentnummer*: 527348

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 oktober 2006
Kadaster deel/nr	82708/81

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Breda	Breda	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Breda	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Breda	H			1921

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 5: DIENSTWONING.

Witgepleisterde voormalige jachtopzienerswoning onder met grijze pannen gedekt zadeldak, op grijs geschilderde plint. De woning dateert uit circa 1900 en is gesitueerd aan het begin van de zuidelijke van de drie lanen (één van de drie ingangen naar het binnenpark van Burgst), die radiaalsgewijs vanaf de oprit van landhuis Burgst zijn aangelegd.

Voor(entree-)gevel: een in drie gepleisterde vakken met rustica-motief ingedeelde gevel met centraal de entree deur met bovenlicht. Aan weerszijden schuiframen. Op de verdieping boven de entree een vierruits dakkapel onder zadeldak.

Zijgevels: in de topgevel een drieruits schuifvenster. Het dak is aan de zijgevels van een ornamentele lijst voorzien.

Waardering

De DIENSTWONING is van algemeen belang vanwege:

- de architectuurhistorische waarde als goed voorbeeld van een aan de entree van een buitenplaats gelegen dienstwoning uit circa 1900. En de specifieke architectonische vormgeving van een dienstwoning uit circa 1900 die gezien de situering aan de entree van een buitenplaats een representatieve functie heeft;
- de ensemblewaarden door de relatie met het hoofdhuis.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Woningen en woningbouwcomplexen	Dienstwoning(K)	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527349

Status rijksmonument
Inschrijving register* 16 oktober 2006
Kadaster deel/nr 82708/74

Woonplaats* Breda
Gemeente* Breda
Provincie* Noord-Brabant

Locatiennaam Breda
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Breda
Sectie* H
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1922

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 6: TUINSIERADEN.

a. Betonnen in klassieke trant vormgegeven beeld van godin van de jacht, Diana, vergezeld van een hinde, deels beschadigd. Het skelet van het beeld, dat uit het einde van de 19de eeuw dateert, is van ijzer. Het beeld is geplaatst op een monumentale rechthoekige sokkel, eveneens van beton met ijzer-skelet, met plint en vakken op de vlakken. Beeld en sokkel zijn geplaatst aan het einde van de centrale zichtas in het park.

b. Hardstenen zonnewijzersokkel, op rechthoekige grondslag, 19de-eeuws, gesitueerd in het hart van de cirkelvormige rozenparterre, centraal op de tussen het landhuis en bijgebouwen gesitueerde oprit.

Waardering

De TUINSIERADEN in het binnenpark van de historische buitenplaats Burgst zijn van algemeen belang vanwege:

- de ornamentele waarde, de ouderdom en het materiaalgebruik (beeld);
- de ensemblewaarde.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Tuin, park en plantsoen
Functie Tuinsieraad

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527352

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 oktober 2006
Kadaster deel/nr	82712/10

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Breda	Breda	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Breda	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartemen aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Breda	H			10561

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 7: BOERDERIJ DE KLEINE HOEVE.

Ten oosten van landhuis Burgst in het buitenpark gesitueerde rode bakstenen boerderij van één verdieping op rechthoekige grondslag onder met grijze pannen gedekt breed zadeldak met schoorsteen op de nokeinden. Aan de voor(west-) en zijgevels meerruits vensters. Aan de zuidgevel de entree met een dubbel bovenlicht. Aansluitend aan de achterzijde een thans stenen tussenlid (oorspronkelijk hout) dat het voorhuis met het haaks erop gesitueerde stalgedeelte verbindt. Dit stalgedeelte, dat oorspronkelijk eveneens van hout was, is overkapt door een rieten schilddak waarvan het noordelijke schild is afgewolfd. Tussenlid en stalgebouw vallen onder de bescherming voor zover het de oorspronkelijke constructie betreft.

Het voorhuis werd opgetrokken in 1790, nadat een brand een voorganger van de boerderij geheel vernielde. De boerderij heeft een belangrijke beeldbepalende waarde in de aanleg van het buitenpark, en maakte oorspronkelijk deel uit van de wandeling in landschapstijl vanuit het binnenpark door het buitenpark.

Waardering

De BOERDERIJ DE KLEINE HOEVE op de historische buitenplaats Burgst is van algemeen belang vanwege:

- de ouderdom en de beeldbepalende waarde op de historische buitenplaats;
- de architectuurhistorische en ensemblewaarde als goed voorbeeld van een boerderij uit het einde van de 18de eeuw, die tevens een ornamentale waarde in de parkaanleg heeft.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
-----------------------	---------------------	----------------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Boerderijen, molens en bedrijven

Boerderij (M)

Monumentnummer*: 527353

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 oktober 2006
Kadaster deel/nr	82711/179

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Breda	Breda	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Breda	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Breda	H			10561

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 8: BAKHUIS.

Pal ten westen van de voorgevel van boerderij de Kleine Hoeve gesitueerd bakhuis op rechthoekige grondslag, opgetrokken in gele baksteen, onder met Oud-Hollandse rode pannen gedekt zadeldak. Het bakhuis dateert vermoedelijk tenminste uit 1790, toen het huidige voorhuis van de boerderij werd opgetrokken. Het is echter mogelijk van oudere datum.

Waardering

Het BAKHUIS van de boerderij de Kleine Hoeve is van algemeen belang vanwege:

- de ouderdom en de gaafheid;
- de ensemblewaarde met de boerderij en in relatie tot de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	Bijgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527354

Status rijksmonument
Inschrijving register* 16 oktober 2006
Kadaster deel/nr 82711/100

Woonplaats* Breda
Gemeente* Breda
Provincie* Noord-Brabant

Locatiennaam Breda
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Breda
Sectie* I
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 3356

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 9: BOERDERIJ DE GROTE HOEVE.

Ten noordwesten van landhuis Burgst in het buitenpark gelegen voormalige boerderij, in de jaren 1995-1997 ingrijpend verbouwd waarbij gedeeltelijk gebruik is gemaakt van historische onderdelen. Bouwvolume en materiaal zijn op hoofdlijnen bewaard gebleven.

Waardering

BOERDERIJ DE GROTE HOEVE is van algemeen belang vanwege:

- het op hoofdlijnen nog bewaarde bouwvolume en materiaalgebruik;
- de ensemblewaarde.

Hoofdcategorie Boerderijen, molens en bedrijven
Subcategorie Boerderij (M)
Functie Boerderij(M1)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527355

Status rijksmonument
Inschrijving register* 16 oktober 2006
Kadaster deel/nr 82711/77

Woonplaats* Breda
Gemeente* Breda
Provincie* Noord-Brabant

Locatiennaam Breda
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Breda
Sectie* I
Kadastraal object*
Appartemen aanduiding
Grondperceel 3356

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 10: ZOMERHUIS.

Bijgebouw van voormalige boerderij De Grote Hoeve, ten noordwesten van landhuis Burgst in het buitenpark gelegen, in de jaren 1995-1997 ingrijpend verbouwd waarbij gedeeltelijk gebruik is gemaakt van historische onderdelen. Bouwvolume en materiaal zijn op hoofdlijnen bewaard gebleven.

Waardering

Het ZOMERHUIS bij voormalige boerderij De Grote Hoeve is van algemeen belang vanwege:

- het op hoofdlijnen nog bewaarde bouwvolume en materiaalgebruik;
- de ensemblewaarde.

Hoofdcategorie Boerderijen, molens en bedrijven
Subcategorie Boerderij (M)
Functie Zomerhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 530296

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 oktober 2006
Kadaster deel/nr	82633/64

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Breda	Breda	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Breda	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Breda	I			3356

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 11: VLAAMSE SCHUUR.

Op het erf van boerderij de Grote Hoeve gelegen Vlaamse schuur, oorspronkelijk 35 meter lang, maar na een brand in de 20ste eeuw aan de zuidzijde met één travee ingekort en thans circa 30 meter lang. De schuur is opgetrokken op rechthoekige grondslag met geteerde planken op een bakstenen plint en is overkapt door een rieten dak. De schuur dateert in oorsprong uit 1648 blijkens een inwendig in de houten constructie aangebrachte inscriptie. De korte zuidgevel, die na de brand in de 20ste eeuw in baksteen werd opgetrokken, is voor de bescherming van ondergeschikt belang.

Waardering

De VLAAMSE SCHUUR op de historische buitenplaats Burgst is van algemeen belang vanwege:

- de gaafheid van de schuur en de ouderdom van de constructie;
- de ensemblewaarde.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	Schuur(M)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 530297

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 oktober 2006
Kadaster deel/nr	82633/17

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Breda	Breda	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Breda	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Breda	I			3356

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 12: KARRESCHUUR.

Met donker geteerde houten delen opgetrokken karreschuur op rechthoekige grondslag op bakstenen plint, gesitueerd op het erf van boerderij de Grote Hoeve, onder met kruispannen gedekt schilddak (waarschijnlijk oorspronkelijk rieten dak). De schuur kent een gave 18de-eeuwse, of oudere gebintconstructie van deels nauwelijks bewerkte, gebogen stammen. Wellicht dateert de schuur in oorsprong uit de 17de eeuw.

Waardering

De KARRESCHUUR op de historische buitenplaats Burgst is van algemeen belang vanwege:

- de architectuurhistorische waarde vanwege de bijzondere kapconstructie;
- de ensemblewaarde;
- de gaafheid en de ouderdom;
- de zeldzaamheidswaarde.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	Schuur(M)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument